

UPPTÄCK NATUREN I STOCKHOLMS LÄN!

30 JULI - 15 OKTOBER 2023

www.utinaturen.nu

❖ SÖNDAG 30 JULI

Rågsveds naturreservat

Mellan bostadsområden och industrimark ligger detta tämligen nya naturreservat vid sjön Magelungens nordvästra hörn. Här möter ett varierande landskap starkt präglad av det tamdjurbete som skett här i minst 1500 år, ja kanske 3000 år.

Resultatet har blivit ett stycke natur med åldriga ekträd, många små våtmarker, vattendrag, lundar och ädellövskog.

Anders Tranberg berättar mer om områdets historia, och dess naturvärden och vad som i övrigt finns att upptäcka bland det som blommor, flyger eller bara är.

Samling kl 10:00 utanför Rågsveds tunnelbana. Avslut vid Farsta Gård alt Farsta C. Ca 5 km, 3 timmar

❖ SÖNDAG 6 AUGUSTI

Trehörningen i Tärnan

Här möter oss en gammal granskog i ett småbrutet mosaiklandskap med tallbevuxna höjder, stup, dalar, våtmarker och sjöar. En skog med stor mångfald av växter och djur - allt ovanligare då den mesta skogen i vårt land numera utsatts för ett skogsbruk som resulterar i kalhyggen, hyggesharnvning och ett likåldrigt trädbestånd.

Michaela Lundell leder denna tur upp till och runt den sjö som fått ge namn åt hela reservatet.

Samling kl 10:25 vid Domarudens friluftsgård (ta "badbussen" som går kl 10:00 fr Åkersberga stn, hpl 635/623, badbusstur tillbaka går kl 14:25 eller en timme senare om du vill stanna och kanske bada). Ca 5-6 km, 4 timmar

● lättgången tur i lugnt tempo

❖ terränggående, snabbare tur

♦ mer krävande tur

● SÖNDAG 13 AUGUSTI

Skarpnäs naturreservat

Följ med Ronny Fors till Nackas nyaste naturreservat. Efter en process på lite mer än 20 år har Skarpnäs, norr om Orminge, äntligen blivit naturreservat.

Skarpnäs har en varierande natur och är en värdekärna för biologisk mångfald och en viktig del i Nacka-Värmdökilen, en av Stockholms gröna kilar.

Landskapet är bergigt och kuperat med branter och dalgångar.

Flera sjöar här liksom sumpskogar, en liten ängsmark som hålls öppen med slåtter, ett brandfält och till det ädellövskog. En härlig blandning med andra ord!

Samling kl 10:30 vid busshållplats Husaröstigen (buss 444 från Slussen, läge E, 10:03*, även buss 471 stannar här. Avslut vid busshållplats Korsöstigen). Ca 4,5 km, 3,5 timmar

♦ SÖNDAG 20 AUGUSTI

Björnö på Ingarö

... är en stor halvö i Stockholms innerskärgård, med lövskogar, hagar, ängar, hållmarker, badklippor och sandstränder.

En skärgård lätt att besöka även utan båt med ett levande skärgårdshemman som håller öns marker öppna, med betesdjur och slåtter.

Gunnar Lundström tar dig runt genom skog, betade hagar och stränder och du får också, som alltid, lite av historien bakom torpen och annat kulturpräglad i landskapet.

Efter guidningen går det utmärkt att stanna och bada eller ha picknick på egen hand.

Samling kl 11:10 vid parkeringen Björnö naturreservat (buss 429X från Slussen, läge O kl 10:23*). Ca 7 km, 4 timmar

❖ SÖNDAG 27 AUGUSTI

Näslandets ängsmarker, Sörmlandsleden 50 år

I Grödinge finns det fortfarande fragment av blomrika ängs- och naturbetesmarker kvar. Ett biologiskt kulturarv som utan rätt skötsel kommer att försvinna.

Britta Ahlgren tar dig med längs Sörmlandsleden över det småskaliga kulturlandskapet, genom skogsmark och fram till ett par av dessa pärlor där solvända, brudbröd och ängsvädd fortfarande växer. I lövängen i Hörningsnäs naturreservat bedrivs fortfarande slåtter. När man kommit till Hörningsnäs kan man fortsätta till Sandviksbadet och ta ett bad, här finns en fin sandstrand omgiven av tall.

Samling kl 10:20 busshållplats Näs (buss 727 från Tumba station läge F kl 10:00*, Avslut Hörningsnäs (buss 727 kl 15:43). Ca 6 km, 4 - 5½ timmar

● FREDAG (!) 1 SEPTEMBER

Fladdermuskväll vid Hågelby, Ekholmen

I Ekholmens naturreservat finns stora gamla ekar och sumpskog och Hågelby gård som ligger intill har många stora gamla byggnader och parkmiljöer intill sjön Aspen. Allt sådant som fladdermöss gillar. Området har också visat sig hysa en attrik fladdermusfauna.

Fladdermöss upptäcks lättast med ultraljudsdetektorer och kvällens guide Bosse Ljungberg har därför med sig några sådana för alla att pröva. Så följ med ut, upplev sensommarkvällen och lyssna efter vilka arter som fladdrar förbi i skymningsljuset.

Samling kl 19:30 vid busshållplats Hågelby (buss 707 från Tumba station, läge B, kl 19:25*, återfärd med buss 708 kl 22:24). Ca 5 km, 3 timmar

Storstockholms naturguider

www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

Att delta kostar (om inte annat anges) 150 kr, 120 kr för medlem i Naturskyddsföreningen och under 18 år gratis. Betalning på plats. Swishkonto: 123 115 22 22

Vandringarna genomförs i alla väder, ingen föransmälan behövs.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board (Visit Stockholm), någon gång tar vi också in duktiga gästguider.

Ta med matsäck/fika för turerna över 2 timmar och tänk på att ha ordentligt varma kläder om det är minusgrader.

*) Kan ändras. Kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Kontaktperson:
Maria Bergström
070-638 0712
mejl: maria.bergstrom@naturskyddsforeningen.se

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län och Studieförbundet.

Länsstyrelsen
Stockholm

Fler tips och aktuell information på:
www.utinaturen.nu

Upplev Stockholmsnaturen med Storstockholms naturguider

30 juli – 15 oktober 2023

❖ SÖNDAG 10 SEPTEMBER

Judarskogen

Gör en lättvandrad tur i sällskap med Helena Klangemo i ett stycke trivsamt skogsland runt sjön Judarn. Här finns geologiskt riksintressanta de Geer moräner från istiden, skålgropar från bronsåldern och en 1700-talsryssmur som visat sig vara ett odlingsröse från 1800-talet.

Så vad är beständigt och vad förändras i ett landskap? Arrhenius som först förklarade sambandet koldioxid och växthuseffekt såg de ökade utsläppen vid 1900-talets början som ett löfte om att vi skulle slippa nästa istid. Så hur tolkar vi vad det är vi ser och vad är det vi behöver/borde göra? Samling kl 13:00 vid Åkeshovs slott (T-bana Åkeshov).

Ca 4 km, 3 timmar

❖ SÖNDAG 17 SEPTEMBER

Ytterby – ett mycket speciellt naturminne

Växthugasgas och övergödning, blommor som skiftar färg mellan rött och blått, sura myror, jästa bär och sällsynta jordartsmetaller – här handlar det om kemi, en ofta bortglömd aspekt på naturen.

Jan Holmbäck leder denna kemi- och naturvandring bland Resarös skogar och trädgårdar till Isterbergets topp och Ytterby gruva där minst åtta (!) av våra grundämnen upptäcktes för första gången.

Samling kl 12:15 vid busshalt Ytterby (blåbuss 670* från Danderyds sjukhus, läge F, kl 11:41, byte i Engarn, läge D, till buss 682)

Ca 3 km, 3 timmar

❖ SÖNDAG 24 SEPTEMBER

Höst i myrmarken - Långviksträsk

Kring sjön Långviksträsk på Ingarö ligger detta stora, orörda närmast norrländska myr- och skogsområde. Mossemarker, hållmarkstallskog, barr- och sumpskog, i stora delar minst hundraårig och med god tillgång på död ved, spår efter skogsbrand och stor åldersspridning i trädsiktet.

Anna Petri guidar genom denna vildmarksupplevelse utöver det vanliga – så nära bebyggelse och storstad.

Samling kl 11:10 busshalt Färudsvägen (buss 429X från Slussen, läge O, 10:27*).

Återresa från busshaltplats Vishamn kl 14.41.
Ca 5 km, 4½ timmar

❖ SÖNDAG 1 OKTOBER

Fysingen - sträcklokal

Sjön Fysingen är en av länets finaste fågellokal. Från fågeltornet spanar vi ut över vassarna och flockar av änder, skrakar, gäss och svanar som rastar i sjön på väg söderut.

På sjöns nordvästra sida löper Stockholmsåsen med fornlämnningar och hålvägar som nöts av fötter och klövar under hundratals år. Bosse Björnsäter guidar.

Samling kl 9:40 vid Åshusbygård (buss 577 från Märsta station, läge D, kl 9:25*). Avslut vid Rosersbergs pendelstågstr. Ca 8 km, 4 timmar

● lättgången tur i lugnt tempo

❖ terränggående, snabbare tur

❖ mer krävande tur

❖ SÖNDAG 8 OKTOBER

Perspektiv på landskap - Nackareservaten

Sprickdalslandskap, vänskap och landskapslagar... följ med Maria Bergström på en filosofisk naturvandring med historiskt perspektiv. Från det prekambrisk peneplanet till dagens brist på naturbristdiagnos.

Samling kl 14:00 vid Finn Malmgren (statyn på torget), Hammarbyhöjden. Avslut intill Willy Brandt (statyn vid t-banestation Hammarbyhöjden östra utgången).
Ca 4 km, 3 timmar

● SÖNDAG 15 OKTOBER

Lötsjön-Råstasjön

Har de krokiga flyttfåglarna från Isbladskärret anlänt än? Och vad finns kvar av sommarens fågelgäster.

Margareta Lysell leder vandringen och berättar om läget i naturen just nu: hur artar sig hösten, hur förbereder sig växter och djur för kommande kyla och blir det ens någon snö i år?

Samling kl 10:00 utanför T-banestation Hallonbergen, avslut vid T-banestation Näckrosen
Ca 4 km, 2½-3 timmar

Att delta kostar (om inte annat angetts) 150 kr, medlem i Naturskyddsföreningen 120 kr, under 18 år fritt. Vandringarna genomförs i alla väder - ingen föränmälan behövs! Betalning på plats Swishkonto: 123 115 22 22

Ta med matsäck/fika för turerna över 2 timmar.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board (Visit Stockholm), någon gång tar vi också in duktiga gästguider.

*) Kan ändras, kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län och Studieförbundet.

Studieförbundet

Storstockholms naturguider
www.utinaturen.nu

KONTAKTPERSON
Maria Bergström
070-638 0712

Foto: Maria Bergström

www.utinaturen.nu